

Provincial Gazette Extraordinary

5869

5869

5869

Monday, 13 May 2002

Maandag, 13 Mei 2002

ngoMvulo, 13 kuMeyi 2002

Registered at the Post Office as a Newspaper

As 'n Nuusblad by die Poskantoor Geregistreer

Ibhaliswe ePosini njengephephandaba

CONTENTS

INHOUD

IZIQULATHO

PROVINCIAL NOTICE

PROVINSIALE KENNISGEWING

ISAZISO SEPHONDO

P.N. 121 13 May 2002

P.K. 121 13 Mei 2002

P.N. 121 13 kuMeyi 2002

The following Draft Bill is hereby published for general information and comment:—

Die volgende konsep Wysigingswetsontwerp word hierby vir algemene inligting en kommentaar gepubliseer:—

Le Drafti yoMthetho-sihlomelo oYilwayo, ngesi saziso, ipapashelwa ukwazisa jikelele nokuvalaliswa kwezimvo:—

Draft Western Cape Determination of Types of Municipalities Amendment Bill, 2002

Konsep Wes-Kaapse Wysigingswetsontwerp op Bepaling van Soorte Munisipaliteite, 2002

IDrafti yoMthetho-sihlomelo oYilwayo weNtshona Koloni wokuMiselwa kweeNtlobo zooMasipala, 2002

Any person or organization wishing to comment on the draft Amendment Bill is requested to submit such comment in writing before or on **3 June 2002** in any of the following ways:

Enige persoon of organisasie wat kommentaar oor die konsep Wetsontwerp wil lewer, word versoek om sodanige kommentaar skriftelik te lewer vóór of op **3 Junie 2002** op enige van die volgende wyses:

Nawuphi na umntu okanye umbutho ofuna ukuvakalisa izimvo zawo malunga nedrafti yoMthetho-sihlomelo oYilwayo uyacelwa ukuba ezo zimvo azifake ngencwadi ngaphambi okanye ngomhla **wesi-3 kuJuni 2002** ngayo nayiphi na kwezi ndlela zilandelayo:

(a) by posting it to:
The Director: Legislation and Administration
Chief Directorate: Local Government
Private Bag X9083
Cape Town
8000
Attention: M. J. Brewis

(a) deur dit te pos aan:
Die Direkteur: Wetgewing en Administrasie
Hoofdirektoraat: Plaaslike Regering
Privaatsak X9083
Kaapstad
8000
Aandag: M. J. Brewis

(a) ngokuthi aziposele kule dilesi:
The Director: Legislation and Administration
Chief Directorate: Local Government
Private Bag X9083
Cape Town
8000
Attention: M. J. Brewis

(b) by delivering it to:
Room 505 B
27 Wale Street
Cape Town

(b) deur dit in te handig by:
Kamer 505 B
Waalstraat 27
Kaapstad

(b) Ngokuthi zisiwe:
eRoom 505 B
27 Wale Street
Cape Town

(c) by faxing it to:
(021) 483-4058

(c) deur dit te faks aan:
(021) 483-4058

(c) ngokuthi zithunyelwe ngefaksi:
(021) 483-4058

(d) by e-mailing it to:
Lanthoni@pawc.wcape.gov.za

(d) deur dit per e-pos aan te stuur na:
Lanthoni@pawc.wcape.gov.za

(d) ngokuthi zithunyelwe nge-emeyile:
Lanthoni@pawc.wcape.gov.za

GENERAL EXPLANATORY NOTE:

[ ] Words in bold type in square brackets indicate omissions from existing enactments.

_____ Words underlined with a solid line indicate insertions in existing enactments.

DRAFT AMENDMENT BILL

To amend the Western Cape Determination of Types of Municipalities Act 9 of 2000 to provide for a mayoral executive system; and to provide for matters in connection thereto.

BE IT ENACTED by the Provincial Parliament of the Western Cape, as follows:—

Amendment to section 1 of Act 9 of 2000

1. Section 1 of the Act is hereby amended by—

the insertion after the definition of “Constitution” of the following definition: 5

“ ‘mayoral executive system’ means a system of local government, which allows for the exercise of executive authority through an executive mayor in which the executive leadership of the municipality is vested;”

Amendment of the Schedule to Act 9 of 2000

2. The Schedule to the principal Act is hereby amended by— 10

(a) the substitution for clause 1 of the following clause—

“1 Category A municipalities

The following types of category A municipalities may be established in the Province:

- (a) a municipality with a collective executive system; 15
- (b) a municipality with a collective executive system combined with a subcouncil participatory system;
- (c) a municipality with a collective executive system combined with a ward participatory system **[and]**;
- (d) a municipality with a collective executive system combined with both 20 a subcouncil and a ward participatory system~~[.]~~;
- (e) a municipality with a mayoral executive system;
- (f) a municipality with a mayoral executive system combined with a subcouncil participatory system;

- (g) a municipality with a mayoral executive system combined with a ward participatory system; and
(h) a municipality with a mayoral executive system combined with both a subcouncil and a ward participatory system.”;

(b) the substitution for clause 2 of the following clause— 5

“2 Category B municipalities

The following types of category B municipalities may be established in the Province:

- (a) a municipality with a collective executive system;
 (b) a municipality with a collective executive system combined with a ward participatory system;
 (c) a municipality with a plenary executive system[, **and**];
 (d) a municipality with a plenary executive system combined with a ward participatory system[.];
(e) a municipality with a mayoral executive system; and 15
(f) a municipality with a mayoral executive system combined with a ward participatory system.”;

(c) the substitution for clause 3 of the following clause—

“3 Category C municipalities

The following types of category C municipalities may be established in the Province— 20

- (a) a municipality with a collective executive system[, **and**];
 (b) a municipality with a plenary executive system[.]; **and**
(c) a municipality with a mayoral executive system.”.

Short title and commencement 25

3. This Act is called the Western Cape Determination of Types of Municipalities Amendment Act, 2002, and commences on the date determined by the Premier by proclamation in the Provincial Gazette.

EXPLANATORY MEMORANDUM

WESTERN CAPE DETERMINATION OF TYPES OF MUNICIPALITIES AMENDMENT BILL

The Constitution of the Republic of South Africa 1996 (Act 108 of 1996) defines the different categories of municipalities ie. category A, B and C and requires national legislation to define the different types of municipality within each category. In compliance with the Constitution, the Local Government: Municipal Structures Act, 1998 (Act 117 of 1998) (hereinafter referred to as the Structures Act) defines the different types of municipality that may be established. The national Constitution, the provincial Constitution and the Structures Act further determine that the Province must legislate on the different types of municipality that may be established within the categories in the Province. The existing legislation i.e the Western Cape Determination of Types of Municipalities Act 2000, (Act 9 of 2000) currently provides for all the types excluding the mayoral executive system. This Bill now extends the types of municipality that may be established within the various categories of municipality so as to provide for the mayoral executive system. All the options contained in the Structures Act will now be provided for.

ALGEMENE VERDUIDELIKENDE NOTA:

- [ ] Woorde in vet druk tussen vierkantige hakies dui weglatings van huidige bepalings aan.
- _____ Onderstreepte woorde dui invoegings in huidige bepalings aan.

KONSEP WYSIGINGSWETSONTWERP

Om die Wes-Kaapse Wet op Bepaling van Soorte Munisipaliteite 9 van 2000 te wysig deur voorsiening te maak vir ‘n burgermeesters- uitvoerende stelsel; en om voorsiening te maak vir aangeleenthede wat daarmee in verband staan.

DAAR WORD SOOS VOLG BEPAAL deur die Provinsiale Parlement van die Provinsie Wes-Kaap:—

Wysiging van artikel 1 van Wet 9 van 2000

1. Artikel 1 van die Wet word hierby gewysig deur—

die invoeging voor die definisie van “gesamentlike uitvoerende stelsel” van die volgende definisie: 5

“ ‘burgemeesters-uitvoerende stelsel’ ’n stelsel van plaaslike regering wat die uitoefening van uitvoerende gesag deur ’n uitvoerende burgemeester in wie die uitvoerende leierskap van die munisipaliteit berus, magtig;”

Wysiging van Bylae tot Wet 9 van 2000 10

2. Die Bylae tot die Hoofwet word hierby gewysig deur—

(a) die vervanging van klousule 1 met die volgende klousule—

“1 Kategorie A munisipaliteite

Die volgende soorte kategorie A munisipaliteite kan in die Provinsie ingestel word: 15

- (a) ’n munisipaliteit met ’n gesamentlike uitvoerende stelsel;
- (b) ’n munisipaliteit met ’n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met ’n subraad deelnemende stelsel gekombineer is;
- (c) ’n munisipaliteit met ’n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met ’n wyk deelnemende stelsel gekombineer is [**, en**]; 20
- (d) ’n munisipaliteit met ’n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met beide ’n subraad en ’n wyk deelnemende stelsel gekombineer is[.];
- (e) ’n munisipaliteit met ’n burgemeesters-uitvoerende stelsel;
- (f) ’n munisipaliteit met ’n burgemeesters-uitvoerende stelsel wat met ’n subraad deelnemende stelsel gekombineer is; 25

- (g) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters-uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is; en
 (h) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters-uitvoerende stelsel wat met beide 'n subraad en 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is.';

(b) die vervanging van klousule 2 met die volgende klousule— 5

“2 Kategorie B munisipaliteite

Die volgende soorte kategorie B munisipaliteite kan in die Provinsie ingestel word:

- (a) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel;
 (b) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is;
 (c) 'n munisipaliteit met 'n volle raad uitvoerende stelsel[, en];
 (d) 'n munisipaliteit met 'n volle raad uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is[.];
 (e) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters-uitvoerende stelsel, en 15
 (f) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters-uitvoerende stelsel wat met 'n wyk deelnemende stelsel gekombineer is.';

(c) die vervanging van klousule 3 met die volgende—

“3 Kategorie C munisipaliteite

Die volgende soorte kategorie C munisipaliteite kan in die Provinsie ingestel word— 20

- (a) 'n munisipaliteit met 'n gesamentlike uitvoerende stelsel[, en];
 (b) 'n munisipaliteit met 'n volle raad uitvoerende stelsel[.]; en
 (c) 'n munisipaliteit met 'n burgemeesters-uitvoerende stelsel.'.

Kort titel en datum van inwerkingtreding 25

3. Hierdie Wet heet die Wes-Kaapse Wysigingswet op Bepaling van Soorte Munisipaliteite, 2002, en tree op 'n datum wat deur die Premier by proklamasie in die Provinsiale Koerant bepaal sal word, in werking.

VERKLARENDE MEMORANDUM

WES-KAAPSE WYSIGINGSWETSONTWERP OP BEPALING VAN SOORTE MUNISIPALITEITE 9 VAN 2000

Die Grondwet in die Republiek van Suid-Afrika 1996, (Wet 108 van 1996) omskryf die verskillende kategorieë van munisipaliteite d.i kategorieë A, B en C en vereis dat nasionale wetgewing die verskillende soorte munisipaliteite binne elke kategorie bepaal. Ter voldoening aan die Grondwet, bepaal die Wet op Plaaslike Regering: Munisipale Strukture, 1998 (Wet 117 van 1998) (hierna die “Strukturewet” genoem) die verskillende soorte munisipaliteite wat ingestel mag word. Die nasionale Grondwet, die provinsiale Grondwet en die Strukturewet bepaal verder dat die Provinsie wetgewing moet maak oor die verskillende soorte munisipaliteite wat ingestel mag word binne die kategorieë in die Provinsie. Die bestaande wetgewing d.i Wes-Kaapse Wet op Bepaling van Soorte Munisipaliteite 2000 (Wet 9 van 2000) maak tans voorsiening vir al die soorte uitsluitend die burgemeesters-uitvoerende stelsel. Hierdie Wetsontwerp brei nou die soorte munisipaliteite wat ingestel mag word uit binne die verskillende kategorieë munisipaliteite om voorsiening te maak vir die burgemeesters-uitvoerende stelsel. Al die opsies in die Strukturewet vervat sal nou voor voorsien word.

AMANQAKWANA-GABALALA ACACISAYO:

[ ] Amagama abhalwe ngqindilili nakoobiyela abasikwele achaza amagama ashinyweyo kumthetho okhoyo.

_____ Amagama akwelwe umgca ongaqhawukanga ngaphantsi achaza amagama afakelweyo.

IDRAFTI YOMTHETHO- SIHLOMELO OYILWAYO

Ukuhlomela uMthetho weNtshona Koloni wokuMiselwa kweNtlobo zooMasipala, uMthetho 9 ka 2000 ukuze kulungiselelwe ukusekwa kwenkqubo yolawulo losodolophu; nokulungiselela imiba ebhekiselele kuloo mcimbi.

KE NGOKO iPalamente yePhondo leNtshona Koloni **IWISA** lo mthetho ngolu hlobo lulandelayo:—

Ukuhlonyelwa kwecandelo 1 loMthetho 9 ka 2000

1. Icandelo 1 laloo Mthetho lihlonyelwa ngokuthi—

kufakelwe le nkcazo ilandelayo emva kwenkcazo yegama elithi “uMgaqo- 5
sisiseko”:

“‘inkqubo yolawulo losodolophu’ ithetha inkqubo yaseburhulumenteni bengingqi evumela ukuba amagunya olawulo asetyenziswe ngosodolophu olawulayo osingethe umsebenzi wokukhokela umasipala;”

Ukuhlonyelwa kweShedyuli yoMthetho 9 ka 2000 10

2. IShedyuli ekuMthetho oyintloko ke ngoko ihlonyelwa ngokuthi—

(a) kufakwe eli gatya lilandelayo endaweni yegatya 1—

“1 Oomasipala boDidi A

Kweli Phondo kunokusekwa ezi ntlobo zilandelayo zoomasipala boDidi A:

- (a) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo; 15
- (b) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo ndawonye nenkqubo evumela ukuthabatha inxaxheba kwamabhunga amancinane;
- (c) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo ndawonye nenkqubo evumela ukuthabatha inxaxheba kweewadi [, kunye]; 20
- (d) nomasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo ndawonye nenkqubo evumela ukuthabatha inxaxheba kwamabhunga amancinane neewadi [,];
- (e) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu;

- (f) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu ndawonye nenkqubo yokuthabatha inxaxheba kwamabhunga amancinane;
 (g) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu ndawonye nenkqubo yokuthabatha inxaxheba kweewadi; kunye
 (h) nomasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu ndawonye nenkqubo yokuthabatha inxaxheba kwamabhunga amancinane neewadi.”; 5

(b) kufakwe eli gatya lilandelayo endaweni yegatya 2—

“2 Oomasipala boDidi B

Kweli Phondo kunokusekwa ezi ntlobo zoomasipala boDidi B: 10

- (a) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo;
 (b) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo ndawonye nenkqubo yokuthabatha inxaxheba kweewadi;
 (c) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo ngokupheleleyo[, **kunye**];
 (d) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo ngokupheleleyo ndawonye nenkqubo yokuthabatha inxaxheba kweewadi[,]; 15
 (e) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu; kunye
 (f) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu ndawonye nenkqubo yokuthabatha inxaxheba kweewadi.”;

(c) Kufakwe eli gatya lilandelayo endaweni yegatya 3— 20

“3 Oomasipala boDidi C

Kweli Phondo kunokusekwa ezi ntlobo zoomasipala boDidi C—

- (a) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo oluhlanganyelweyo[, **kunye**];
 (b) umasipala osebenzisa inkqubo yolawulo ngokupheleleyo[,]; kunye 25
 (c) nomasipala osebenzisa inkqubo yolawulo losodolophu.”

Isihloko esifutshane noqaliso

3. Lo Mthetho kuthiwa nguMthetho-sihlomelo weNtshona Koloni wokuMiselwa kweeNtlobo zooMasipala, 2002 kwaye uqalisa ukusebenza ngomhla omiselwe yiNkulumbuso ngompoposho kwiGazethi yePhondo. 30

IMEMORANDAM ECACISAYO**UMTHETHO-SIHLOMELO WENTSHONA KOLONI WOKUMISELWA
KWEENTLOBO ZOOMASIPALA**

UMgaqo-siseko weRiphabliki yoMzantsi Afrika 1996 (UMthetho 108 ka 1996) uchaza iindidi zoomasipala o.k.k. udidi A, B no-C kwaye ufuna ukuba umthetho wesizwe uchaze iintlobo zoomasipala kudidi ngalunye. Ukuthobela oko kubhalwe kuMgaqo-siseko umthetho wooRhulumente beeNgingqi : UMthetho wamaSebe ooMasipala, 1998 (UMthetho 117 ka 1998) (mthetho lowo ekuthiwa nguMthetho wamaSebe xa kubhekiswa kuwo emva koku) uchaza iintlobo zoomasipala abanokusekwa. UMgaqo-siseko wesizwe, uMgaqo-siseko wephondo noMthetho wamaSebe uphinde umisele ukuba iPhondo kufuneka liwise umthetho obhekiselele kwiintlobo zoomasipala abanokusekwa phantsi kwezo ndidi zoomasipala bePhondo. Umthetho okhoyo o.k.k. uMthetho weNtshona Koloni wokuMiselwa kweNtlobo zooMasipala, 2000 (UMthetho 9 ka 2000) kungoku nje uzichaza zonke iintlobo zoomasipala ngaphandle kwenkqubo yolawulo losodolophu. Lo Mthetho uYilwayo, ke ngoko, uyazandisa iintlobo zoomasipala abanokusekwa phantsi kweendidi zoomasipala ukulungiselela inkqubo yolawulo losodolophu. Ngalo Mthetho uYilwayo kulungiselelwa zonke iintlobo zoomasipala abachazwe kuMthetho wamaSebe.

SUID-AFRIKA EERSTE –
KOOP SUID-AFRIKAANS
VERVAARDIGDE GOEDERE

SOUTH AFRICA FIRST –
BUY SOUTH AFRICAN
MANUFACTURED GOODS